

A Kúria a dr. Sarka Attila ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Várszeginé dr. Komlódi Judit ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása iránt a Nyíregyházi Munkaügyi Bíróságnál 1.M.612/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.Mf.20.554/2011/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.Mf.20.554/2011/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 25.000 (huszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében a munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítását és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte eredeti munkakörbe történő visszahelyezésének mellőzésével.

A Nyíregyházi Munkaügyi Bíróság 1.M.612/2010/7. számú ítéletével a keresetet elutasította. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1985. augusztus 1-jétől állt az alperes, illetve jogelődje alkalmazásában vezető belföldi jegyvizsgáló munkakörben.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Osztály Életvédelmi Alosztálya szemérem elleni erőszak bűntettének megalapozott gyanúja miatt 2010. január 19-én a felperest gyanúsítottként kihallgatta, ezt követően őrizetbe vette, majd előzetes letartóztatásának 30 napra történő elrendelését indítványozta. Az ügyészség többször kezdeményezte a letartóztatás meghosszabbítását. A Nyíregyházi Városi Bíróság 36.Bny.35/376/2010/2. számú végzésével az előzetes letartóztatást az elsőfokú bíróság tárgyalása előkészítése során hozandó határozatig, de legfeljebb 2010. július 20-áig meghosszabbította, és ezt a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2010. május 27-én kelt 1.Bnf.216/2010/2. számú végzésével helybenhagyta. A felperes 2010. június 23-án óvadék befizetését követően került szabadlábra. A felperes az őrizetbevétel időpontjában tájékoztatta akadályoztatásáról a munkáltatót, és kérte 2010. január 31-éig szabadság engedélyezését, amelynek az alperes eleget tett. Az előzetes letartóztatás elrendelésekor a felperes fizetés nélküli szabadság igénybevétele iránti kérelmet terjesztett elő, amelyet a munkáltató 2010. január 28-án kelt levelében engedélyezett. Rögzítette, hogy 2010. február 1-jétől 2010. február 28-áig van lehetőség a fizetés nélküli szabadság igénybevételére, és kérte a

felperest, hogy 2010. március 1-jén a munkáltatónál munkára jelentkezzen. Az előzetes letartóztatásra figyelemmel a felperes ismételt kérelemmel fordult a munkáltatóhoz, aki újból engedélyt adott a fizetés nélküli szabadság igénybevételére 2010. május 30-áig.

Az alperes 2010. június 4-én rendkívüli felmondással szüntette meg a felperes munkaviszonyát. Ennek indokolása részletezte a felperes jogviszonyának kezdetét, a fizetés nélküli szabadság engedélyezése iránti kérelmeit, azok engedélyezéseinek rendjét. Kitért arra, hogy a családi okok miatt kért fizetés nélküli szabadságot 2010. május 30. napjáig engedélyezte, de a felperes 2010. május 31-étől a felmondás idejéig munkavégzés céljából nem jelent meg a munkahelyén, távollétét nem igazolta, és a munkavégzési kötelezettségének sem tett eleget. A rendkívüli felmondásban a munkáltató hivatkozott az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontjában, és az Mt. 103. §-ának (1) bekezdésében rögzítettekre. A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a munkavállalónak a munkaviszonya fennállása alatt a munkáltató rendelkezésére kell állnia, azaz munkát kell végeznie. Ez alól csak akkor mentesülhet, ha évi rendes szabadságát tölti, a jogszabályban előírt esetekben a munkáltató fizetés nélküli szabadságot biztosított, vagy egyéb okból a munkavégzés alól felmentették. A perbeli esetben a felperes fizetés nélküli szabadságot kért, amelyet a munkáltató négy hónapon keresztül biztosított a számára. Az alperes méltányosan járt el akkor, amikor tudva a felperes súlyos bűncselekmény elkövetésével gyanúsításáról, engedélyezte részére a fizetés nélküli szabadságot. Akkor is méltányosan járt el, amikor annak meghosszabbítására adott engedélyt további három hónapot biztosítva. Figyelembe véve azt a körülményt - amelyet a felperes maga sem vitatott -, hogy a házastársa szóban már 2010. május második felében tájékoztatást kapott arról, miszerint a fizetés nélküli szabadság ismételt meghosszabbítására a munkáltató nem lát lehetőséget és az nem is kötelessége, a munkavállalónak az előírt napon, 2010. május 31-én a munkahelyén munkavégzési célból meg kellett volna jelennie. A felperes nem hivatkozhat arra, hogy önhibáján kívül került előzetes letartóztatásba, és nem tekinthető olyannak sem, mintha betegsége miatt került volna munkaképtelen állapotba. A munkaügyi bíróság megalapozatlannak találta a felperes azon hivatkozását is, hogy rosszhiszemű volt a munkáltató, amikor számára nem biztosított lehetőséget a tervezett munkáltatói döntéssel szemben a védekezés megtételére. A felperes fellebbezése folytán eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.Mf.20.554/2011/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest 72.000 forint másodfokú perköltség viselésére kötelezte. A másodfokú bíróság teljeskörűen osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját az alperes rendkívüli felmondása jogszerűsége tekintetében utalva az 1995. évi 681. számú eseti döntésben foglaltakra. A felperes általa sem vitatottan a rendkívüli felmondás kiadásának időpontjában még előzetes letartóztatásban volt, illetve már az alperes szóbeli

tájékoztatásáról - melyet a feleségének adott a további fizetés nélküli szabadság engedélyezése iránti kérelem tárgyában - tudomása volt, a munkáltatónak nem volt kötelezettsége, hogy személyesen találkozzon a felperessel. Az, hogy a munkáltató a felperes távollétének okáról tudott, nem mentesíti a munkavállalót az alól, hogy a munkavégzési kötelezettségének eleget tegyen. A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet „megváltoztatását” kérte azzal, hogy az alperes a felperes határozatlan idejű munkaszerződés alapján fennálló munkaviszonyát 2010. június 4-én rendkívüli felmondással jogellenesen szüntette meg. Kérte az Mt. 100. §-ában foglaltak alkalmazását. A felülvizsgálati érvelés szerint a bíróságok által hivatkozott Legfelsőbb Bírósági határozat az Alkotmányba ütköző, mivel az ártatlanság védelméből fakadó alapjogot sérti. A felperes álláspontja szerint azzal, hogy bűncselekmény gyanúja miatt előzetes letartóztatásba helyezték és emiatt munkavégzés céljából a munkahelyén nem tudott megjelenni, nem róható a terhére, a személyi szabadságot korlátozó helyzete nem minősíthető az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontjában szabályozott munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség szándékos vagy súlyos gondatlanságból, jelentős mértékben történő megszegésének. Az alperes akkor járt volna el helyesen, ha a felperes részére továbbra is fizetés nélküli szabadságot engedélyezett volna, illetve munkaviszonyát fenntartva állományon kívül helyezi, hiszen ebben az esetben nem sérült volna a munkáltató érdeke sem. Az alperesnek tudomása volt arról, hogy a felperes milyen okból nem tud munkavégzés céljából munkahelyén megjelenni, ezért intézkedése az Mt. 4. §-ában szabályozott rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe is ütközik. A felülvizsgálati érvelés szerint 2010. május 31-én a felperes felesége a távollét okát hiteltérdemlően a munkáltatónál igazolta, azaz nem valósult meg azon felmondási indok, miszerint a munkahelyén nem jelent meg, és távollétét nem igazolta.

A felperes álláspontja szerint a munkáltató eljárása, miszerint a rendkívüli felmondás közlése előtt nem adott lehetőséget a tervezett intézkedés indokainak megismerésére és a vele szemben felhozott kifogások elleni védekezésre, a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe is ütközik. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult. Hivatkozása szerint a rendkívüli felmondás jogszerűen történt, indoka valós és okszerű volt.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a felperes részére a munkáltató először 2010. február 1-jétől február 28-áig, majd március 1-jétől május 30-áig engedélyezett méltányosságból fizetés nélküli szabadságot. A munkáltató a felperes házastársát értesítette arról is, hogy további fizetés

nélküli szabadság kiadásához nem járul hozzá. Az Mt. 103. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a munkavállaló köteles az előírt helyen és időben munkára képes állapotban megjelenni, és a munkaidejét munkával tölteni, illetve ezalatt munkavégzés céljából a munkáltató rendelkezésére állni. A felperes nem vitásan 2010. május 31-étől a munkahelyén nem jelent meg, munkavégzési kötelezettségének nem tett eleget. Nem fogadható el azon felülvizsgálati érvelés, hogy önhibáján kívül nem tudott munkát végezni, mivel a következetes ítélkezési gyakorlat szerint az a munkavállaló, aki szándékos bűncselekmény elkövetése miatt előzetes letartóztatásba kerül, maga idézi elő azt a helyzetet, amelynek következtében nem tud eleget tenni munkaviszonyból folyó kötelezettségének (BH.1995.681.). Ugyancsak megalapozatlan azon felülvizsgálati érvelés, hogy a munkáltatónak további fizetés nélküli szabadságot - vagy állományon kívül helyezést - kellett volna biztosítani, mivel ilyen kötelezettséget jogszabály nem ír elő részére, az engedélyezés ebben az esetben diszkrecionális jogkörébe tartozik. Önmagában az a körülmény, hogy a munkáltató tisztában volt azon tényekkel, hogy a munkavállalója miért nem veszi fel a munkát, nem teszi az intézkedését jogellenessé, és eljárása nem ütközik az Mt. 4. §-ának előírásaiba. Az eljáró bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy a munkáltatói rendkívüli felmondást megelőzően - a törvényben meghatározott kivétellel - lehetőséget kell adni a munkavállalónak a vele szemben felhozott kifogásokkal szembeni védekezésre [Mt. 96. § (2) bekezdés]. A munkáltatónak az a magatartása azonban, amellyel a rendkívüli felmondási okra vonatkozóan nem teszi lehetővé a munkavállaló számára a védekezést, önmagában nem alapozza meg a munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenességét (BH.2005.33.), különös tekintettel a felperes előzetes letartóztatására, a meghallgatás objektív akadályára. A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Kötelezte a pervesztes felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes munkavállalói költségkedvezménye folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a, valamint a 73/2009. (XII.22.) IRM rendelet alapján az állam viseli. Budapest, 2012. október 10.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő